

HB 183 G

HÍRADÓ

könyvtári

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XXXV. ÉVFOLYAM

6. SZÁM

1991. JÚNIUS

Szerkesztőbizottság

Tverdota Miklósné *elnök*
Katsányi Sándor *felelős szerkesztő*
Aknay Tibor, Bardócz Antalné
Csoma Mihályné, Havas Katalin
Varró Istvánné, Weisz Sándorné

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10.- Ft

Előfizetési díj egy évre 120.- Ft
Készült a FSZEK sokszorosítójában

Táskaszám

91/179

Eng. szám: III/UHB/30/1981

ISSN 0139-1917

ÉTLEN-SZOMJAN KONFERENCIA

A címbéli jelző nem tőlem származik, nem is kritika, de találó, mert ugyancsak feszített munkatempót követelt az a három napos nemzetközi konferencia, ahol több, mint harminc előadást hallgattunk meg, s cseréltünk eszmét az olvasással, a könyvtárral, az irodalommal, az oktatással kapcsolatos kérdésekben. Nem könnyű számot adni a hazai és külföldi résztvevők, könyvtárosok, kutatók, pedagógusok elméleti, történeti, gyakorlati, módszertani, empirikus megközelítésű hozzászólásairól. Krónikám következképpen nem lesz teljes, viszont látszólag csapongó, ami azonban csak azt a sokszínűséget érzékelteti, amely ezt a rendezvényt jellemezte. Lényegesen túlmutatott ez az alkalom a "könyvtárközi együttgondolkodáson", aminek szükségességét K o c s i s I s t v á n emelte ki. A hallgatóságot a tőle megszokott szellemességgel lenyűgöző H a v a s K a t a l i n a IX. kerületi könyvtár egy éves tevékenységének ismertetését így vezette be: "Minek ide túl sok vizsgálat, aki kutat, az úgy is tudja a végeredményt, akinek kutat, akinek üzen, az pedig úgysem fogja fel." Szerintem e találkozó legfőbb sajátja éppen az volt, hogy különböző szakemberek üzentek egymásnak, erősítve azt a meggyőződést, hogy saját munkánk értékelése, a saját területünkön való eredményes előrelépés feltétele a másokra való odafigyelés, az

összefüggések észrevétele, a speciális teljesítmények elismerése.

Úgy gondolom, minden kétséget kizárólag nem véletlenül kezdődött K a t s á n y i S á n d o r eszméink, ideáink változásait elemző tanulmányával a program. A lehető legnagyobb zavarban van a volt tanítvány, mikor erről kell tudósítania, mégis le kell írnom: könyvtárosi szerepfelfogásunkhoz alapvető támpontot nyújt a könyvtárak funkciójáról, feladatairól szóló történeti áttekintése. Társadalmi, politikai kontextusban tárja fel

- a humanista-nevelő, az esztétikai érték-konzervatívizmust képviselő könyvtártól
- a kompromittálódott, közvetlen, direkt politikai nevelői magatartástól távolodó
- a pluralista, demokratikus-liberális, szolgáltató típusú könyvtáron át
- a szociális elkötelezettségű könyvtárig vezető utat.

Amikor a jelen s a jövő bizonytalanságokkal, vészjelekkel terhes /erre jónéhányan kitértek/, különösen fontos, hogy legalább múltunkat világosan látva próbáljunk eligazodni napjainkban, keresve azt a helyet, amit a társadalom elvár tőlünk.

Az előbbiekkal kapcsolatban a viták során talán legaktívabb, mindenre kíváncsi B r y a n L u c k h a m a könyvtárosokat foglalkoztató dilemmákról érdeklődött. Ka-

tsányi Sándor válaszában arra utalt, hogy ma nem a távlatok keresése, hanem az életben maradás mikéntje a tét.

Nem egy kolléga nyilatkozott hasonlóan, miszerint olyan változások részesei vagyunk, melyek kimenetele rövid távon nem látható, de a folyamatok alakulását illetően valamennyien egybehangzóan bizakodók voltak. Közéjük tartozott A n k u d o w i c z ú r, aki árnyaltan, tárgyilagosan, higgadtan, bölcsen elemezte a lengyelországi /?/ helyzetet. A civil szférán tett erőszak korántsem volt egyértelmű és konfliktusos kezdetől és mindenki számára; elviselhetően elensúlyozta ezt az életkörülményekben megmutatkozó javulás. Az állam eszközeként felhasznált kultúra autonómítása elveszett, s ahogyan honfitársa, K o l o d z i e j s k a kifejtette, ez hozzájárult a hagyományos értékrendszer felbomlásához.

Hirt kaptunk arról is, hogy megjelentek és szaporodnak a magánkiadók a volt szocialista országokban is. Piacorientált profiljukkal az olvasói érdeklődésnek igyekeznek megfelelni. T o m á s T r a n c y g i e r szerint Szlovákiában is hódít a krimi, az erotikus irodalom, de nagy a kereslet az idegen nyelvű, az életmóddal kapcsolatos és a szamizdat kiadványok iránt is.

A látogatók új köre /munkanélküliek, kis üzletemberek/ jelent meg a könyvtárakban, fokozva a közhasznú információk igényét. A legnépszerűbb szolgáltatások közé tartozik a folyóiratok, audiovizuális dokumentumok, videók kölcsönzése. A központi keretek csökkenésének, az áremelések hatására a könyvtárak itt is pénzszerzési források után néznek a költségvetés javítására, de a már beinduló térítéses kölcsönzést szlovák kollégánk a könyvtárosi etikával ellentétesnek tartja. A túlélések érdekében K o c s i s I s t v á n az alkúképes pozíció kivívására, fenntartására; a helyi közvélemény és a döntésekben érintettek támogatásának megnyerésére figyelmeztet. G e r e b e n F e r e n c szerint ehhez azonban meggyőzőbben kell bizonyítaniuk a könyvtáraknak társadalmi hasznosságukat.

A balti országok képviselői a nemzeti és az egyetemes kultúra fontosságát hangsúlyozták. Számottevő hiátus vár pótlásra könyvtáraik állományában. Reményeik szerint enyhül a politika befolyása, a cenzúra nyomása, és teljesül a Tallinból érkezett L e p i k által kifejezett tömegek óhajta: sikerül észtnek maradniuk, ugyanakkor európaivá válniuk.

* * *

Mit elevenítettem föl eddig? Nyilvánvaló közös problémákat, aggodalmakat és hasonló próbálkozásokat. Ezek súlya, iránya az eltérő körülmények és szemlélet miatt érzékelhetően, de csak némiképpen más; bizonyos fáziseltolódás is megfigyelhető.

A könyvtár gondok megoldásán fáradozik, de nem értékeli túl önmagát. Mindezt elsősorban H a v a s K a t a l i n, K á l y K u l l a i K á r o l y és H a l á s z B é l a szavaiból szűrtem le.

A könyvtár, a Börzsöny utcában /és más-
hol/ könyvszállítmányt küld Erdélybe, nem kis erőfeszítéssel járó elővásárlással igyekszik azonnal tálni a friss irodalmat olvasóinak, be- és elfogadja a kallódó gyerekeket, fölkinálja lehetőségeit minden pártnak és közösségnek, ha kell együttműködik a családsegítő szolgálattal, csendesen és szerényen közvetít, támogatásért folyamodik "az elárvult öregek, válságba jutott fiatalok, munkahely nélkülivé vált felnőttek" érdekében.

K á l y - K u l l a i K á r o l y nagy sikerű, közérdeklődést kiváltó beszámolójában a nyitott, az emberi kapcsolatoknak - ha határok, korlátok között is - teret nyújtó, szociális funkciót betöltő könyvtár képét vázolta. Vitathatatlaná tette, hogy a hátrányos helyzetű rétegekkel való törődés /jóllehet problémáik orvoslása, azok okait tekintve nem tartozik a könyvtár kizárólagos hatáskörébe/, a könyvtárakban megjelenő deviáns jelenségek valamilyen szintű kezelése természetesen kötelességünk. Szűkebb szakmánkban még korántsem általános az a szakértelem és elkötelezettség, amely munkatársunkat jellemzi, de felfogása, eltökéltsége, áldozatvállalása legalább már példaértékű.

H a l á s z B é l a egy húsz évvel korábbi, Halász László és Nagy Attila nevéhez fűződő vizsgálatra emlékezett vissza. Mint tudjuk, az olvasókkal való, két évig tartó intenzív foglalkozás, megkülönböztetett figyelem, mesterségesen felerősített könyvtári hatás ellenére azt a következtetést fogalmazhatták meg, hogy az intézmény "beavatkozása" nem hagyott maradandó nyomot az olvasók igény szintjén. A veszprémi könyvtárban számos nehézség árán megpróbálták föl-
lelni e kísérlet alanyait, megtudakolandó a felméréssel kapcsolatos emlékeiket, a jövőjükéről alkotott akkori elképzeléseiket. A megkérdezettek hiába kutatták memóriájukban, megdöbbentő módon, érdemleges választ nem tudtak adni.

* * *

Forduljunk talán a Koppenhágából jött M o g e n s úrhoz a fentiek megértését segítő magyarázatért. Többek között /ne kárhoztassuk a technológia fejlődését; nem a televízió káros a gyerekek körében, legfeljebb a felnőttek, akik azt megtöltik tartalommal; szeretné, ha unokái már az olcsóbb és praktikusabb információhordozókból szereznék be ismereteiket/ azt is elmondta, miért állnak a dán gyerekek a nemzetközi olvasásvizsgálatok élvonalában. Számukra az olvasás kedvtelés, jó szórakozás és nem kény-

szer. A szülők rendszeresen olvasnak nekik, s egyébként igen könnyen férnek hozzá a könyvekhez. Használják azokat, s nem mellékes, hogy maguk választják ki olvasmányaikat. Így aztán átlagosan legalább kéthetente járnak könyvtárba is.

Mogens filozófiája: hagyjuk, hogy az emberek azt tegyék, amit szeretnek. Újabb bizonyíték, hogy a környezetet kell kultúrafogékonnyá tenni, ettől válik a gyermekek természetes szokásává az olvasás.

* * *

Külön fejezetet érdemelnek azok a gazdag tematikájú /könyvtárhasználat, az olvasás folyamata, a befogadás, értelmezés, megértés és attitűd/ empirikus kutatások, melyeket Vilniustól Zágrábig, Finnországtól Amerikáig, és persze Magyarországon végeztek. Tájékozódhattunk extenzív, közvetlen könyvtári gyakorlati haszonnal járó vizsgálatokról /szolgáltatások iránti igény, a könyvtár szerepe az irodalomról való tájékozódásban/. Ugyancsak praktikus célú volt **K e l e c s é n y i L á s z l ó** gimnáziumi tanár oktatási módszer szempontjából megfontolandó tanulmányú felmérése. Sokatmondóak **K a m a r á s I s t v á n**, **H a l á s z L á s z l ó**, **L e e n a K i r s t i n a** és **L ő r i n c z J u d i t** magyar vonatkozású, ill. amerikai-magyar, valamint finn-magyar összehasonlító elemzései. Utóbbi munkák eredményei máris vagy hamarosan hozzáférhetőek számunkra, ezért e blokkban a cseh **S m e t á ě e k** előadására hívnám fel a figyelmet. Ő az olvasó, a környezet és a könyv jellemzőiből építkező modell alapelveit, s sajnos csak egy részlemét ismertette. Ebből is kitűnt, hogy a cseh kutatók nem kevesebbre vállalkoztak, mint hogy szakértők bevonásával az /aktivitást, kreativitást, motivációt igénylő, Mogens által komplex jelenségként definiált/ olvasási folyamat mind több lényeges dimenzióját megragadva, azok egymásrahatása, összefüggésrendsze-

GÜNYKÉP SZÉCHENYIRŐL, AMINT 1847-BEN A LÁNCÍDNÁL A DUNÁBA ESIK. A SZÉKESFŐVÁROSI KÖNYVTÁRBAN.

re alapján nagy biztonsággal következtessenek egy könyv olvasójára, s egy olvasónak megfelelő könyvre.

A nem olvasó társadalom fölötti kesergésekre, sírárokra gondolva ki kell emelnem az olvasásmegértéssel kapcsolatos vizsgálatokról szóló jelentéseket. A beszédészlelés és a beszédmegértés fogyatékoságai, nem beszélve az olvasástanítás zsákutcáiról, megerősítik bennem azt a tudatot, hogy a könyvtár tevékenységét falain kívüli tényezők nagymértékben behatárolják. Hiányzik még sok-sok **W i n k l e r M á r t a**, aki előítélet nélkül, egyenrangú partnerként él együtt - ez a helyes kifejezés - azokkal a gyerekekkel, egyéniségekkel, akikkel kölcsönösen tekintettel vannak egymásra. Winkler Márta munkássága osztatlan elismerést aratott, hiszem azért, mert a tolerancia magasiskolájába nyerhettünk betekintést.

* * *

Minden kommunikáció annyit ér, amennyit a felek felfognak és elfogadnak belőle. Csak bizakodhatom, hogy a konferencián hallottak, tanultak nem csupán kevesek számára nyújtottak hasznosítható újdonságokat.

Barczi Zsuzsa

SZÁZEZER MÁRKA KÖNYVRE

A **V o l k s w a g e n** - a l a p í t v á n y t a v a l y ö s s z e l 9 0 0 e z e r m á r k a é r t é k ű k ö n y v e t a d o m á n y o z o t t n y o l c m a g y a r k ö n y v t á r n a k . " A z a m e g g y ő z ő d é s ű n k - j e l e n t e t t e k i E d m u n d P o l l a c k , a z a l a p í t v á n y k é p v e l ő j e - , h o g y s e g í t e n i k e l l a k e l e t - e u r ó p a i o r s z á g o k a t a s z e l l e m i i n f r a s t r u k t u r a ú j j á é p í t é s é b e n , a m o d e r n k é p z é s m e g t e r e m t é s é b e n . "

Az alapítvány kuratóriuma úgy döntött, hogy a mostani adományból a humán- és társadalomtudományi gyűjtőkörű szakkönyvtára-

kat és az ilyen karral rendelkező egyeteme- ket támogatja. Így részesedett egyenként 100-100 ezer márkának megfelelő összegben a budapesti ELTE és a közgazdaságtudományi, a pécsi, a debreceni, a szegedi egyetem könyvtára, az MTA könyvtára és a Szabó Ervin Könyvtár; míg az Országos Széchényi Könyvtár 200 ezer márkát kapott.

Mia nagy múltú társadalomtudományi gyűj- teményünk, országos szociológiai szakkönyv- tári funkcióknak mellett nem utolsósorban azért kerültünk a kedvezményezettek közé,

mert a központ használóinak legszélesebb körét az egyetemi és főiskolai hallgatók alkotják. A jó hírt 1990 augusztus elején kaptuk meg K o n c z E. K a t a l i n t ó l, az akció hazai szervezőjétől. Az általa összehívott tájékoztatón megtudtuk, hogy a fenti összegért nemcsak bármely nyelvterületen megjelent könyveket, hanem folyóiratokat is rendelhetnek a könyvtárak, akár visszamenőleg is. Más dokumentumtípus pl. mikrofilm, CD-ROM beszerzésére azonban nem nyílt lehetőség.

A fontossági sorrendet tükröző rendelési jegyzéket egy hónap alatt kellett összeállítani a részesülő könyvtáraknak. Felhívták a figyelmet arra, hogy olyan műveket kérjünk, amelyek valóban segítik az alapítvány céljának megvalósulását és biztosítsunk széleskörű nyilvánosságot a beérkező kiadványoknak.

Mivel a százezer márka nagyjából megfelel a központi könyvtár éves állománygyarapítási keretének, arra törekedtünk, hogy olyan dokumentumok beszerzésére fordítsuk, amelyekre a "normál" költségvetésből nem lenne lehetőségünk. Végül valamivel több mint 140 ezer márka értékű rendelést továbbítottunk, számítva arra, hogy nem minden kérésünk teljesíthető.

A fenti összeg 27 százalékaért /kb. 38 ezer márka/ szociológiai, történeti, urbanisztikai és az állománygyarapítást segítő folyóiratok korábbi évfolyamait igényeltük, ill. három évre előre megrendeltük őket. Ennek a 15 féle folyóiratnak nagy része korábban már járt könyvtárunknak, csak a drasztikus áremelkedés miatt mondtunk le róluk. A fennmaradó több mint 100 ezer márkáért 570 könyvcímet soroltunk fel, köztük a hálózati öt legnagyobb főkönyvtárának kézikönyv rendeléseit. A központi könyvtár számára főként az általános referenz művek legfrissebb kiadásait, az egyes tudományágak fontosabb kézikönyveit, a humán- és társadalomtudományok terén született összefoglalásokat, s a jelentős szerzők hiányzó monográfiáit igényeltük. Elég nagy számban szerepelnek a jegyzéken a kelet-európai országok társadalmi, gazdasági, történeti helyzetével foglalkozó, az egyes témákon belül a térség országait összehasonlító, vagy az itt végbement változásokat elemző munkák.

Bár a rendelések teljesítése lassabban halad a beígértnél, ez év májusáig lényegében a teljes, százezer márka értékű dokumentummennyiséget megkaptuk. Pontosabban: a folyóiratok közül - két lap korábbi évfolyamai kivételével - 34.000 márka értékűt visszaigazoltak, kaptunk már retrospektív évfolyamokat, s a kurrens számokat is küldik. A könyvek közül 323 mű /a többkötetesegek egynek véve/ kb. 68.500 márka értékben már beérkezett.

Kedves Mutty imádlak

SZÉCHENYI MAGA RAJZOLTA GÜNYKÉPE.
KEDVESKEDÉS FELESÉGE SZÁMÁRA.

Ezek szakterületi és összeg szerinti megoszlása a következő:

szakterület	db	árak DM-ben	nyelv
ált. művek	35	14.057	angol és német
filozófia	51	3.813	angol
vallás	8	8.262	német
társ.tud.	116	16.613	2/3 rész angol
szótár	4	657	kétnyelvűek
term. és alk. tud.	5	605	angol és német
művészet	12	3.828	angol és német
zenetud.	13	4.942	angol és német
irodalomtud.	14	5.422	2/3 rész angol
történelem	65	10.185	angol és német

Néhány probléma sajnos felmerült: a többkötetes művek némelyikének hiányzik egy-egy kötete, a két példányban igényelt kiadványokat csak egyben küldték el, ill. várjuk annak visszaigazolását, hogy melyek azok a rendelések, amelyeket biztosan nem teljesítenek. Ugyanis, bár a könyvtárnak eredetileg szánt százezer márkás keretet kimerítettük, mégis elképzelhető, hogy ezen az összegzen felül is teljesítik kéréseinket.

Remélem, hogy a "soronkívül" beszerzett műveket olvasóink is értékesnek, információban gazdagnak találják, s így sikerült a VW - alapítvány adományát valóban hasznosan elköltenünk.

Bánhegyi Gyuláné

Lassan egy éve különböző értekezleteken mindenki arról hall, hogy a XV. kerületben nagy változások lesznek: az egyetlen olyan kerület, ahol ebben a rossz gazdasági helyzetben könyvtárfejlesztésre kerülhet sor. /Azóta már hál'Isten a XIV. kerületről is szó van!/
 Az egész akkor kezdődött, amikor a volt MSZMP ingatlanjaira kulturális célú igényekkel lehetett pályázni. Így került sor arra, hogy a FSZEK a XV. Eötvös utcai kerületi pártközpont épületét és az újpalotai Száraznád utcai pártházat könyvtári célra átvenné. Első hallásra és kívülről nézve ideális megoldásnak látszott a közel 2000 és a majdnem 400 m²-es helyiségek könyvtári hasznosítása.

Egy-két hónap alatt kiderült, hogy egyik épület sem kerül leadásra, de az MSZMP kerületi székház földszintjén szívesen látna könyvtárat. Már az első belső megtekintés alkalmával csalódás ért bennünket: egy nagy terem, hatalmas mellékhelyiségtömb, sok-sok kicsi szoba és hosszú folyosók álltak volna rendelkezésünkre. Az átépítés, a falak kibontása stb. elkerülhetetlen volt ahhoz, hogy itt egy főkönyvtári funkciót ellátó könyvtár fogadhassa a kerület lakóit.

Egy-két hónap alatt kiderült, hogy egyik épület sem kerül leadásra, de az MSZMP kerületi székház földszintjén szívesen látna könyvtárat. Már az első belső megtekintés alkalmával csalódás ért bennünket: egy nagy terem, hatalmas mellékhelyiségtömb, sok-sok kicsi szoba és hosszú folyosók álltak volna rendelkezésünkre. Az átépítés, a falak kibontása stb. elkerülhetetlen volt ahhoz, hogy itt egy főkönyvtári funkciót ellátó könyvtár fogadhassa a kerület lakóit.

A megállapodás, a tervezés és a kivitelezés szinte rekordidő alatt zajlott le. Ez év januárjában már megtörtént a műszaki átadás, s innen a könyvtárosokon és az üzemfenntartás dolgozóin múlt, hogy mikor kezdeni lehet fogadni az olvasókat új helyén könyvtárunk.

Gyors tempót diktáltunk magunknak. Február hónapban, március 8-ig - a régi helyen - minden látogatóval közöltük, hogy május 20-án az Eötvös utcában várjuk őket nagy-nagy szeretettel. A könyvtár használati túl hosszúnak, minden szakmabeli pedig túl rövidnek találta ezt a két és fél hónapot, amit a munkákra szántunk.

Mit is csináltunk ezalatt?

Két könyvtár - a XV. fő és gyermekrészleg - 40.000 kötetes anyagát be- és kiládáztuk, átmostunk minden egyes darabot, leltároztunk, a szépirodalom anyagából témacsoportokat emeltünk ki /családiásítottunk/, a főlőspéldányokat kivontuk, a felnőtt- és gyermekkönyvtár katalógusait összeosztottuk - és még sok minden más apró-cseprő dolgot, már ami egy könyvtár berendezésével együtt jár - végeztünk el.

Ami rajtunk múlt, azzal megválnánk. Ami nem rajtunk múlik: bútorok érkezése, rossz bútorok kicserélése, műszaki hibák kijavítása és egyéb apróságok - ami szintén együtt jár egy új helyiség birtokbavételével - lehet, hogy csak május 20. után egy-

két héttel, vagy hónappal, vagy ... fog rendeződni. Mi a magunk szabta határidőt tartjuk. Tartjuk akkor is, ha nem leszünk győnyörűek, ha esetleg 4 WC-ből csak kettő fog akkor még üzemelni. Itt az érettségi, a főiskolai-egyetemi felvételi ill. vizsgaidőszak. Akiknek legjobban kellünk, azok így is elfogadnak bennünket. Legfeljebb majd közösen örülünk egy-egy pozitív változásnak. A könyvtárosok a helyükön lesznek, s a hiánosságokat a már tőlük megszokott kedvességükkel és szolgálatkészségükkel feleltetik tudják. /Reméljük!/
 Még nem tudunk igazán örülni. Nem tudjuk, hogy Pestújhely lakosai milyen könyvtári ellátásban részesülhetnek a közeljövőben?! A két pestújhelyi könyvtárat most bezártuk, de melyik fog üzemelni ezentúl?! Ez vagy az, vagy egyik sem?! A katolikus egyház visszakéri a jelenleg Diáktanyaként működő - szep-tembertől a tervek szerint a XV/4-es fiókkönyvtárként is üzemelő - régi iskoláját. Ha visszakapják, beleférünk az elképzelésükbe? Ha nem, fenn tudjuk-e tartani a nagy-rezsis Mosolygó-t? Kérdések, amelyeket nagyon hamar meg kell válaszolni. Nem lennének hivatásszerető könyvtárosok, ha el tudnánk képzelni, hogy egy eddig könyvtárilag jól ellátott városrész sokáig nélkülözni tudná szolgáltatásainkat.

És Újpalota? 40.000 lakossával igazán megérdemelne már legalább egy normális körülmények között működő közmuvelődési intézményt! Most ott is folynak tárgyalások, lehet, hogy a volt pártházból mégiscsak könyvtár lesz. /Bár az az érzésünk, hogy inkább pártérdekek húzódnak meg a háttérben, ami lehet, hogy a mi javunkra válik./ Ebben az épületben átalkításra nincs szükség - persze lehetne! -, de a fenntartási költségek biztosan nagy gondot fognak jelenteni egész könyvtárunk számára. Viszont ezt az egyetlen lehetőséget elszalasztani nem szabad!

Főigazgatóhelyettesünk egy-két hónappal ezelőtt azt nyilatkozta, hogy a XV. kerületben a jövőt szereti. Mi is szeretjük benne, csak látnánk tisztán magunk előtt!

Fáradtak vagyunk, dolgozunk, jól érezzük magunkat. Ha néha nem alszunk, az csak azért van, mert eszünkbe jut, hogy talán jobban is lehetett volna csinálni. Majd, ha úgy érezzük, hogy nemcsak az olvasóknak, hanem a szakembereknek is megmutathatjuk magunkat, tartunk egy szakmai nappal egybekötött utólagos megnyitót, amelyre mindenkit elvárunk /az "építő kritikákkal" együtt!/. Addig pedig mindenki előtt nyitva áll az új XV. kerületi főkönyvtár.

Fáradtak vagyunk, dolgozunk, jól érezzük magunkat. Ha néha nem alszunk, az csak azért van, mert eszünkbe jut, hogy talán jobban is lehetett volna csinálni. Majd, ha úgy érezzük, hogy nemcsak az olvasóknak, hanem a szakembereknek is megmutathatjuk magunkat, tartunk egy szakmai nappal egybekötött utólagos megnyitót, amelyre mindenkit elvárunk /az "építő kritikákkal" együtt!/. Addig pedig mindenki előtt nyitva áll az új XV. kerületi főkönyvtár.

Nem válik ki arc a nőírók nőolvasóinak hömpölygő tömegéből. Sokan voltak. Közös jellemzőjük, hogy nagyon szerették íróikat. Ennek bizonyosságául, vagy ki tudja, miért, rendszeresen kérték a könyvtárosoktól beceneven a szerzőket. "Fehér Kláritól van bent valami?" Ugyanők azért olvasták a népszerű férfiírókat is, korabeli körülmények és kellő mennyiségű szerelmi jelenet esetén.

* * *

Néha eszembe jutnak azok az olvasók, akiket én ugyan nem láttam soha, és azt sem tudom, hogy miket olvastak, de hallottam rólok. Ők azok, akiknek a könyvtárában – kísértetképp – néhány hónapra eltűntették a polcokról a bestsellereket és egyéb léhaságokat. Magasszintű szakmai segítséggel. Az olvasók továbbra is látogatták könyvtárunkat. És olvastak. Hát mit csináltak volna, hamar egyszer rákapatták őket? Fáradozásairól, sikereikről vagy kudarcaikról amúgy igazán hogyan is készülhetett volna vizsgálat?! Szakmai körökben nagy volt a lelkesedés, a példát azonban – jó érzékkel – kevesen követték. Később a Magasabb Szint bünbánatot tartott, már nem tartja helyesnek ezt a módszert, mondta egy továbbképzésen. Béke mindenkinek!

Lassan-lassan szolgáltatássá szelidült a "név nevelése". A "nép" egyre több könyvet vehetett kézbe és választhatott ki személyesen. A támogatott és túrt irodalmat teljes egészében. A támogatottnak újabb és újabb kiadásait, a csak egyszer kiadott túrtnek vagy hozzájutott egy példányához, s kiköltözve esetleg visszahozta, vagy nem juttott hozzá, mert előtte valaki már nem hozta vissza. A tiltott irodalommal más volt a helyzet. Maguk az olvasók ismertették, ha beszédesebb viszonyban voltak a könyvtáros-

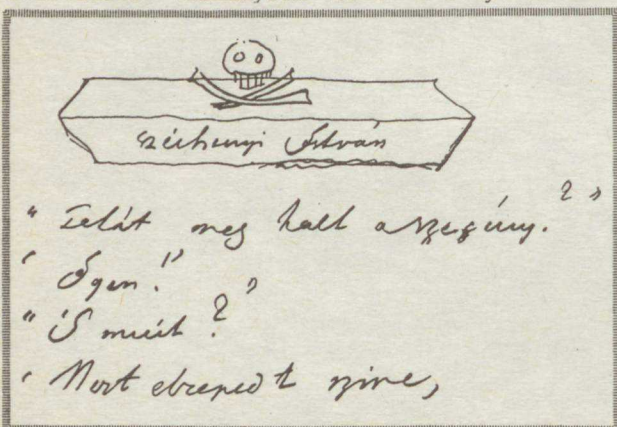
sal, aki vérmérséklete szerint hebegett. Kicsúsztak a kezünkbe? Voltak-e valaha úgy igazán a "kezünkben?" Hát persze. Amikor segítő kézre volt szükség. Végül is, a legjobb feltáró rendszer és a legkorszerűbb könyvelhelyezés is feltételezi a művelt szakértő könyvtáros segítségét. – Feltételeznék. –

IV.

Talán tíz-húsz év múlva lehet helytálló véleményt alkotni a ma olvasóiról. Akik persze ugyanúgy régiek, is, kortól és ízlésvilágtól függően. Biztosabban mozognak a könyvek között, hozzászoktak. Nagyobb a bizalom a könyvtárosok iránt is, nem érzik, hogy akaratuk ellenére akarják olvasnivalóval ellátni őket. Hiszen minden előttük van, és lehetőleg olyan elrendezésben, ahogyan kérni vagy keresni szokták. A segítséget tanulásukhoz, munkájukhoz kérik, leginkább a diákok, és sokszor nem is személyesen. Magam sem hinném, ha nem tapasztaltam volna, hogy minél ambiciózusabb egy gyerek, annál biztosabb, hogy valamelyik szülőjét hozza vagy küldi a könyvtárba. A szülő gyakorlott könyvtárlátogató, kijegyzeteli a szükséges kézikönyvet, tájékozik a vasárnap is nyitvatartó könyvtárakról, hátha még szükség talál lenni valamire. Aki most össze találná húzni a szemöldökét, simítsa ki. Manapság mindenhez csapatmunka szükséges, s a legtermészetesebb csapat a család. És különben is. Lehet, hogy ezek a gyerekek egy távolabbi idő előhírnökei, amikor valaki az otthonából, vagy a háztömb valamelyik egységéből hívja le a számára szükséges adatokat.

Olvasók-e a ma olvasói? tesz fel a kérdést néhányan, számítógépes játékokkal, zenei és videokazettákkal felszerelt könyvtárainkban. Hát persze, hogy azok. Hiszen legtöbbször kizárólag könyvet visznek. És amit visznek, el is olvassák. Kevesebb az olyan könyv, amelynél a "hogyan tetszett" – kérdésre a "nem magamnak vittem" – válasz hangzik el. Feltehetően még egy ideig lesznek olyanok, akik olvasási tudományukat a video kazetták borítóján kell, hogy tökéletesítsék. Sebaj! A könyvtárban mind a könyv, mind a kasszetta rendelkezésre áll, és hisszük, hogy minél teljesebb a dokumentumválaszték, annál biztosabban sajátítják el valamennyinek a használatát, s élük át mindannyinak az örömét.

Tongori Olimpia

SZÉCHENYI SAJÁTKEZŰ HALOTTI JELENTÉSE.
A DÓBLINGI LAZÁLMOK SZÜLÖTTE.

MA ÉPÍTSD A HOLNAPOT!

Könyvtári marketing management

(Második rész)

"A reklám kulturális fegyver,
amellyel csatát nyerhetünk."

Claude C. Hopkins

Ez a legfontosabb feladata könyvtá-
runk hírmondójának, a NAP mint NAP-nak,
amelynek első száma 1989 nyarán készült el.

Kár, hogy a Fővárosi Könyvtár-
nak nincs olyan rendszeresen
megjelenő lapja, amely a buda-
pestiekhez szól. Támogatók be-
vonásával bizonyára megvaló-
sítható lenne.

Feliratok

A XI. kerületi főkönyvtárba belépve
térkép várja a látogatót, amely vázlatos
képet ad a szolgáltatások helyéről.

A könnyű tájékozódás másik eszköze,
a három szintű alfabétikus-grafikus táb-
larendszer, kettős céllal készült:

Mit hol találhat?

Mit hol csinálhat?

A polcok fölé felfüggesztett nagy táb-
lák a könyvtár bármely pontjáról jól látha-
tók. A feliratok melletti piktogramok segí-
tenek a kölcsönözhető - nem kölcsönözhető
állományrészek megkülönböztetésében, és jel-
zik a szolgáltatások helyét /zenehallgatás,
közérdekű információk, fénymásolás stb./.

A polcok oldallapján, szemmagasságban
elhelyezett feliratok pontosítják, mely té-
máért érdemes abba az utcácskába betérni.

Az egyes polcokra szerelt kis táblák
a rendszer utolsó láncszemei. Ha szükséges,
könnyen átszerelhetők.

Tájékoztató füzet

1990-ben jelent meg tízezer példány-
ban. A szolgáltatások részletes bemutatá-
sa mellett közli a legfontosabb informáci-
ókat - többek között a szaktájékoztatók
nevét és fényképét is.

Az ilyen összefoglaló kiadvány akkor
töltheti be igazán feladatát, ha legalább
5-6 évenként egyszer a könyvtár vonzáskör-
zetébe tartozó összes lakásba eljuthat.

Anyagi okok miatt jelenleg csak a be-
iratkozó olvasókat tiszteljük meg ezzel.

NAP mint NAP

Ha fontos számunkra, hogy a könyvtár
és látogatói között a lehető legjobb viszony
alakuljon ki a jövőben, akkor ennek kiépíté-
sét ma kell elkezdeni. Lehetőséget kell biz-
tosítani ahhoz, hogy megismerhessék rövid-
és hosszútávú terveinket, intézményünk bel-
ső életét, problémáit. Csak akkor számítha-
tunk majd segítségre és támogatásra, ha a
bizalom és a szimpátia légkörét már sikerült
megteremteni.

Plakát, szórólap, meghívó

Szolgáltatások népszerűsítését, prog-
ramok sikeres közönségszervezését előre ki-
dolgozott szisztéma szerinti plakát-szóró-
lap-meghívó együttes szolgálja. A formai meg-
jelenítés, a kivitelezés minősége döntően
befolyásolja az eredményességet - és a
könyvtárról kialakuló véleményt.

Postai üzenet alkalmazásánál - az ü-
res szóródás és a felesleges költségek el-
kerülése érdekében - nagy jelentőséggel bír
a lakosság érdeklődés szerinti szegmentálá-
sa. A különböző címlisták összeállítása ap-
rólékos, sok munkát kívánó, de hosszútávon
megtérülő tevékenység.

A postai küldemény, a "direkt
mail" sikerének titka a s z e m
é l y r e s z ó l ó üzenet-
közvetítő szerepben rejlik. Fon-
tos eszköze a visszacsatolás-el-
lenőrzés fázisának is, mivel fo-
lyamatosan karbantartja a cím-
jegyzéket /név-, címváltozás/,
lehetőséget nyújt a válaszadá-
sra stb. A direkt mail jelentő-
sége a jövőben a könyvtári gya-
korlatban is növekedni fog -
különösen a számítógép alkalma-
zásának köszönhetően.

A könyvtáron belül és kívül használa-
tos különböző marketing- és reklámeszközök
természetesen csak eszközök, de na-
gyon fontos eszközök. Ezek közvetítik az
Ü Z E N E T E T, ezeken keresztül jut el
az információ a leendő használókhoz, ezek
segíthetik az elemzés-tervezés-végrehajtás-
ellenőrzés feladatait.

/Folytatjuk!/
Kelemen Tamás

A harmadik, befejező rész tartalmából:

- Hogyan bánjunk az újságírókkal?
- Kerülgetjük a forró kását!
- A könyvtár m a g a vállalkozás.
- A marketing, mint a tervszerűség és a
takarékoság eszköze.

CSALÁDI KÖNYVTÁRI KALAUZ - KEZDŐKNEK ÉS HALADÓKNAK

Soltész Anna:

Az állomány tematikus csoportosításának kérdései

Új köntösben látott napvilágot a közelmúltban a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kiadványa. A küllemében megújult tanulmánykötet érdemeit nem kisebbítem, ha elárulom, hogy eredetileg főiskolai diplomamunkának készült. Sőt, úgy vélem, a munka alapossága, szakszerűsége, hitele csak nyert azzal, hogy korábban már egy szigorú szakmai fórum előtt is "kiállta a próbát".

A kötet nem tekinthető egyszerű "adaléknak" a FSZEK bőtermésű hálózatfejlesztési, s főleg családi könyvtári vita-irodalmához. Egyrészt, mert túltekint intézményünk falain, s minden hazai kezdeményezésre kiterjeszti vizsgálódását, másrészt, mert a kérdés lényegéhez kapcsolódva, az eddig kísérleti jellegűnek tekintett átalakítás átfogó bemutatására törekszik. Természetesen az új könyvtármodell minden kérdésére nem tér ki a kötet, a fejlődési tendenciát igyekszik megrajzolni, a leülepedett, kristályosodott tapasztalatokat összegezni.

Soltész Anna a közművelődési könyvtárügy fejlődéstörténetében két "forradalmi lépést" jelöl meg: az egyik maga a szabadpolcos könyvtár, a másik - némi leegyszerűsítéssel - a szabad elrendezésű állomány létrejötte. E két forradalmi lépés közt eltelt időszakot, a második lépés megszületését eredményező eseményeket röviden tekinti át a kötet.

Az állomány tematikus csoportosításában való elrendezésének szükségességét elsősorban a könyvtárról vallott nézeteink változására vezetni vissza, azaz manapság divatos kifejezéssel élve; könyvtári filozófiánk megváltozását tekinti oknak.

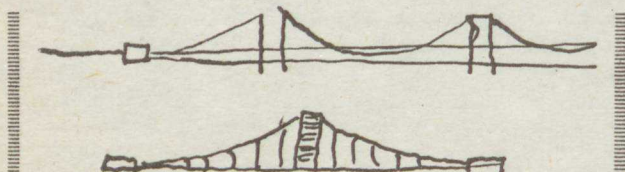
A kérdésnek ez az elvi megközelítése tökéletesen igaz, ám a teljesség kedvéért hozzátennék néhány egyéb tényezőt is. Időben

visszatekintve, először egy fontos formai, ha úgy tetszik szervezeti elemet kell megemlítenünk, mégpedig a könyvtári rendszer kialakításának igényét. Ez a megyei közművelődési könyvtári hálózatokban jobban szembetűnhetett, a közigazgatási hierarchiára épülve a könyvtári ellátás lépcsőit is igyekeztek megteremteni. A községi - városi - járási - megyei könyvtári rendszer szintjei az állomány nagyságában, a feltárás mélységében stb. egymásra épülő ellátást biztosítottak, a háttér bázist - a tervek szerint - a megyei tárolókönyvtárak biztosították, a könyvek cseréjének lehetőségét pedig a megyei, járási könyvtári autók segítették. Elvileg! A fővárosban a főkönyvtári rendszer bevezetése teremtette meg a lépcsőzetes ellátás szervezeti feltételeit. Az addig mel lérendelt viszonyban működő könyvtárak hierarchikus rendszerbe szerveződtek, s az egszées szakmai, módszertani, gazdasági irányítású fővárosi hálózat bátran vállalhata a tartalmi átalakítást is.

A tartalmi megújulásra egyébként - a már említett könyvtárfilozófiai tényezőkön kívül - praktikus, mindennapi okok is kényszerítették a könyvtárat. Az olvasószám csökkenésének megállítása, a csökkenő állami támogatás követelte gazdaságosabb és átgondoltabb szerzeményezés, az újabb és újabb funkciók beépülése a könyvtári munkába /közéleti, szociális funkció/, a "közösségi ház"-zá válás igénye stb., mindmind abba az irányba tólták a könyvtárat, hogy keresse a használókhoz való közeledés lehetőségeit. Ezen a ponton találkozott a továbblépés lehetőségét kereső könyvtár és a külföldi példákából ismert ún. "szolgáltató könyvtári" modell.

Az előzmények után hogyan lehet most már megvalósítani a tartalmi átalakítást? Elsősorban erre a kérdésre ad választ Soltész Anna tanulmánya.

Korrekt áttekintést kapunk az eddig 21 fővárosi egységben és 9 egyéb /megyei, nagyközségi, kórházi stb./ könyvtárban kipróbált elrendezésmódról. A tematikus csoportosítás mértékét és módját az egyes könyvtárak olvasói összetételével, az ott jellemző olvasói-könyvtárhasználati szokásokkal

SZÉCHENYI ISTVÁN VÁZLATAI A LÁNCZHÍDHOZ. EGYPILLÉRES ÉS KÉTPILLÉRES ELGONDOLÁSAINAK RÖGZÍTÉSE.

veti össze, annak tükrében mond véleményt az eredményekről. Sok ponton építhetett B a r c z i Z s u z s a fontos olvasás-szociológiai munkájára, mely az új könyvtári modell működés közben vizsgálta.

A kötet tárgyalásmódja tárgyilagcs, nem feltétlenül ért egyet az irányzat hazai képviselőinek minden elképzelésével, noha egyértelműen kiviláglik a tanulmányból elkötelezettsége. Éles szemmel figyel fel a könyvtárak sebezhető pontjaira, pl. egyes helyeken a több szintű alárendeléssel hierarchizált állomány bonyolult rendjére; a túlaprózott témacsoportokra; a zsúfolt elhelyezésre - mely hibák esetleg alapjaiban ássák alá a tematikus elrendezés előnyeit.

Szellemes fejezet elemzi a témacsoportok elnevezéseit. Ebben éri leginkább tetten a könyvtárosok aktivitását, alkotókedvét, nyelvi leleményességét - vagy éppen fantáziátlan-ságát.

Miért neveztem "kalauz"-nak a könyvet? A "haladók", akik már túl vannak a kezdeti nehézségeken, most tükörbe nézve láthatják hibáikat, meríthetnek mások ötleteiből, s megszívlelhetnek egy intést: az óriási előkészítő munka után a nyitás pillanata nem a "vég", hanem csupán a "kezdet", azután dől el minden, azután vizsgálják a könyvtár az olvasók előtt.

Miben segíti a "kezdőket" a kötet? Igen sokat jelent a vállalkozó könyvtárosnak, hogy kitaposott ösvényen indulhat, valóságos ütemtervet kap, hogyan kezdjen munkájához, milyen buktatókat kerüljön el. A terjedelmes mellékletből pedig mintákat kap a témacsoportok összeállítására, elnevezésére.

Végül egy nagyon fontos, talán a legfontosabb tényezőre hívja fel a szerző a figyelmünket: a k ö n y v t á r o s i f e l e l ő s s é g r e. A tematikus állomány-

elrendezés bevezetése csak öncélú ötlet, könyvtári divat lesz, ha nem az elvi jobbítás szándéka, a nagykorú, szuverén állampolgárnak tekintett olvasó korrekt kiszolgálása vezérli a könyvtárost! Ha elképzeléseinket nem az olvasók véleményének folyamatos figyelembevételével, az olvasóknak a könyvtári életbe való bevonásával alakítjuk, akkor megint egy általunk legjobbnak - ezuttal éppen demokratikusnak - k é p z e l t intézményt hozunk létre csalhatatlan biztonsággal, melyben már megint mi tudjuk a legjobban, mit akar az olvasó! S akkor minden kezdődik előlről...

Bartos Éva

Ígéretes pokol

A formás kis kötet komor címének - P o k o l é s s p l e e n - ellene mond a borító vidám és üde kék színe. De van még más ellentmondás is. A verscímek sora - mivelhogy verskötettről van szó! - a 19. század francia poétáinak világát idézi: Bánat, Mámor, Abszint, Pokoli bál és egy egész ciklus a halálról; a szerző viszont majdhogynem 21. századi fiatalember, név szerint L u l a A n t a l V i l m o s, munkatársunk, a központi könyvtár Raktári és kölcsönzési osztályán dolgozik. Mégsem érzem anakronizmusnak a "Lila fájdalom, kéklő mondatok, mályva lég" versvilágát: a szerző Baudelaire szonettjeinek tónusán, mintegy stílygyakorlaton próbálja ki saját versformáló erejét. A költői hangot valahol iskolázni kell, s van-e jobb iskola Baudelaire-nél? S bár ez még igazából a nagy példakép spleenje és pokla: ígéretes pokol.

K. S.

Pokol és spleen. Lula Antal Vilmos versei. Bp. 1991. A szerző kiadása.

EGY ARISZTOKRATA NAPSZÁMOS

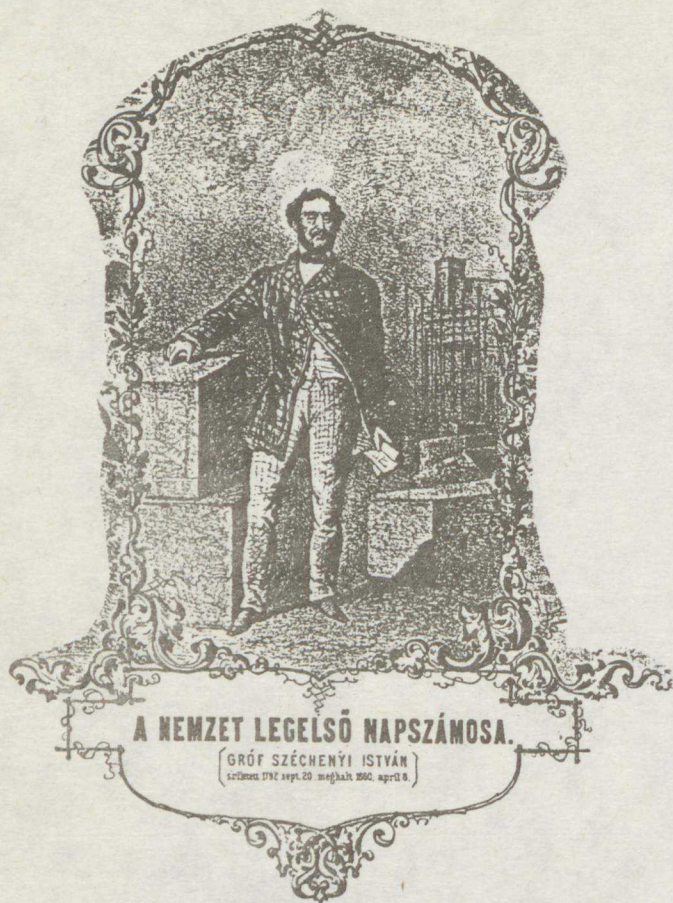
(Főhajtás Széchenyi István előtt)

Kétszáz éve született a legnagyobb és Németh László szerint a legtalányosabb magyar. Ebből az alkalomból nyílt emlékkiállítás május 8-án a Központi Könyvtár hagyományos kiállítóhelyén, a főlépcsőházban. A megnyitó időpontja szerencsés volt: a Széchenyi-évnek még az elején vagyunk, még nem koptatták üres frázisokká az ünneplő szavakat. Az időpontot egy jeles esemény is indokolta: ezen a napon zajlott könyvtárunkban az országos középiskolai Széchenyi-vetélkedő budapesti döntője.

K i s s J e n ő főigazgató a megnyitó beszédében az alkotó, a szervező Széchenyit emelte ki, kinél többet kevesen tettek Ma-

gyarországért, s annak leendő fővárosáért. Szavai után C s e r n á k J á n o s színész szavalt egy részletet Arany János Széchenyi emlékére írt monumentális verséből.

A kiállítás összeállítójának, F a r a g ó É v á n a k, ahogy az lenni szokott, egyszerre nehéz és könnyű dolga volt. Könyvnyű, hisz Széchenyiről és munkásságáról igen gazdag anyag van, s zavaró csak a bőség lehet. De egyben nehéz is, hisz újat mondani róla, elkerülni a "legnagyobb magyar" közhelyes ismételtetését, és mindezt az eleve behatárolt könyvtári anyagon keresztül, nem egyszerű feladat.

Faragó Éva fő rendezőelvként Széchenyi és Pest-Buda kapcsolatát választotta. A tablók nagy részén a gróf "fővárost teremtő" tevékenysége dokumentálódik a korabeli térképek, metszetek, kinyomtatványok, grafikák felvonultatásával. Újdonságnak és üde színfoltnak számít a kevésbé ismert korabeli Széchenyi-karikatúrák bemutatása; ezeknek kor- és jellemfestő erejük van. Ez a szépen válogatott anyag szinte önmagáért beszél, és így néhol kicsit soknak érzem a magyarázó feliratokat; úgy vélem, jobban lehetett volna bízni a látvány erejében.

A kiállítás anyagát a tablókön megszerkesztő S i m á n y i D ó r a ismét legyőzte a nem túl szerencsés lépcsőházi adottságokat. Az anyag vizuális elrendezésén, a szép feliratokon nemcsak a szakember keze nyoma látszik, hanem a tárgy tisztelete és szeretete is. A fénykép-reprodukciók jó minősége - mint annyi év óta mindig - most is B r a u n T a m á s gondos munkáját dicséri.

A nézőben, ki végigjárja könyvtárunk kiállítását, újra tudatosulhat, mennyi mindent köszönhetünk Széchenyinek: az Akadémiától a löversenyig, a selyemhernyótenyésztéstől a malomiparig. És ismét kétségbevonhatja magában az ún. magyar fátum igazát, az "itt úgysem lehet tenni semmit" gúzsbakötő hamisságát.

S ez nem kis dolog.

Fodor Béla

SAKSZERVEZETI TÖPRENGÉSEK

Demokrácia, pluralizmus, liberalizmus, kapitalista gazdálkodás, érdekvédelem, tulajdonosság. Itt munkál közgondolkodásunkban, hétköznapjainkban. De mindenki fejében másként. És mások a hétköznapok, mint a nagy általános elvek és eszmék. Másként vetődik fel a mikroközösségek problémája, mint a makro-társadalom demokráciája. Ami jó "makro-ban" nem biztos, hogy kicsiben is megállja a helyét!

Egyre inkább érzékelem, hogy intézményünk érdekképviselői megosztottsága - szakmailag és szociális szempontból is - gyengíti a munkavállalók érdekeinek érvényrejuttatását. Mindannyian szerepzavarral küszködünk, nem ismerjük fel legfontosabb feladatunkat.

Rövid titkári működésem alatt azt hittem, hogy az I n t é z e t i É r d e k e g y e z t e t ő T a n á c s közös platform lesz, erősíti az érdekképviselőket. Ma már csak részben hiszem, mert nem egyért, hanem egymás mellett beszélünk, más-más megközelítéssel, más szempontok alapján. S a különböző érdekképviselői szervezetek nem tudnak megbirkózni születési hibáikkal.

A KKDSZ hordozza múltjának bélyegét és rossz begyakorlottságát. Bár részben megújította magát, de tisztségviselői nehezen viselik az önállóság felelősségét, s az ezzel járó helyi ütközéseket. Még mindig jobb felfelé mutogatni, mint helyben bírkózni a valóságos munkáltatóval.

A TTDSZ születésekor politikus, ellenzéki és erőteljesen ideológikus volt. Progresszivitásának ez volt egyik lényege. Mára már szereptévesztéssel küszködik. Nem érdekvédelmi szervezet, hanem valamiféle szakmai kontroll akar lenni. Ez pedig laikus szinten nem megy. Lehet, hogy lenne benne ráció, de profik kellene hozzá. S ez magában hordozza az elit-politizálás veszélyét és a demokrácia korlátozását.

Az I n t é z e t i T a n á c s megalkulásakor vállalta a szakmai szerepkört, azóta egyfolytában érdekvédelmi, szociális és költségvetési kérdésekkel foglalkozik: kollektív szerződést véleményez, költségvetési és szociális kérdésekben diszponál. A stratégiai tervezetet - sértődöttségből

vagy gyávaságból - csak formálisan tárgyalta meg, holott ez lett volna alkotó és kreatív feladata. Legnagyobb baja, hogy ma sem mozdult az általánosságok szintjétől, ezért a szakmai vezetés csak minősítéseket kap, de nem alternatívákat és információkat.

Ide sorakoztathatom a H á l ó z a t í T a n á c s o t is, bár ez az igazgató felkérésére összeállt tanácsadó testület - jogosítványok nélkül - amelyik vergődve próbálja védeni a hálózat érdekeit és a szakma minőségét. Lehet, hogy tekintélye vagy létszáma miatt, de több sikerrel hallatja szavát a szakmai érdekvédelemben, mint az IT.

A M u n k á s t a n á c s pedig közel egy éve csak "születgetik" - s lehet, hogy mára már nem is kell! Bár lehet, hogy ez lenne a jó megoldás.

Egyet látok biztosan. Egyetlen érdekvédelmi szervezet kellene, de erős és ütőképességű. Hogy ezt a TDDSZ-nek, Munkástanácsnak, vagy KKDSZ-nek hívják: bagatell.

S innen folytatódik szereptévesztésünk. Mégpedig az, hogy megszoktuk a felülről jött kezdeményezéseket, ezért várunk és hajtogatjuk saját kis igazságainkat. Büszkén - és néha gögösen - viseljük vélt presztizsünket. Pedig egy egységes érdekvédelmi képviselőt itt és most, nekünk kellene kikínlódni, mert félő, hogy az érdekvédelem a távol ködébe vész, félő, hogy négyöt csenevész szervezet fog vergődni a munkáltatóval szemben.

Csak összefogásban látom a megoldást. S nem ideológiákon kellene vitatkoznunk, hanem érdekvédelmi stratégiát kellene kidolgoznunk - minden mást háttérbe szorítva.

Maruszkai József
SZB titkár

NYILVÁNOSSÁG

Ö s s z d o l g o z ó i é r t e k e z l e t e t tartottunk május 15-én. Vendégünk volt a fővárosi önkormányzattól Szabó Béla István képviselő. Kis János főigazgató alapos bevezetőben foglalta össze könyvtárunk helyzetét. A vita a korábbi /főkönyvtárigazgatói, érdekvédelmi stb./ értekezleteken elhangzottakhoz képest kevés újat hozott. Az összefogó értekezletet kezdeményező Intézményi Tanács részéről érdemleges hozzászólás nem volt egyik kérdéshez sem.

* * *

Május 3-án elkészültek a keretfelosztások. Egyidejűleg részletes költségvetési tájékoztatót kaptak a könyvtárak a Gazdasági főosztálytól, valamint az ezzel kapcsolatos átszervezésekről és létszámleépítésekről Gujgiczer Imréné személyzeti vezetőtől.

* * *

"O l v a s á s i s z o k á s o k a v á l t o z ó v i l á g b a n" címmel nemzetközi konferencia volt az OSZK-ban április 23. és 25. között. Munkatársaink közül Havas Katalin, Katsányi Sándor /Olvasószolgálat/ és Kály-Kullai Károly /VII. ker./ tartottak előadást. Részletes beszámoló e számban.

Nálunk ülésezett április 24-én a M K E T á r s a d a l o m t u d o m á n y i s z e k c i ó j a. Papp István főigazgató-helyettes élvezetesen számolt be a központi könyvtár átszervezéséről és ennek hatásairól szociológiai könyvtári szolgáltatásainkra.

* * *

Könyvtári gyakorlatát töltötte nálunk két holland főiskolás, akik az ELTE vendégei Magyarországon.

* * *

M u z s l a i J á n o s n é, a központi könyvtár Kölcsonzéni és Raktári osztályának vezetője június 1-től új munkahelyen dolgozik: a Közgazdaságtudományi Egyetem könyvtára olvasószolgálatának mb. vezetője lesz.

* * *

Május 20-án megnyílt az új XV. kerületi főkönyvtár! A régi, a Mosolygó Antal utcai raktárként szolgál majd valószínűleg. /Bővebben ld. Csoma Mihályné beszámolóját/.

1991. május 16.

Összeállította:
Somogyi József

Ú j m u n k a t á r s

Fürjes Péter könyvtáros, VIII. ker. főkönyvtár.

M e g b í z á s

Kovács Éva XXI. ker. főkönyvtár igazgató könyvtárvezetői munkájának változatlan ellátása mellett megbízást kapott egy évre a Központi Ellátó Szolgálat vezetői teendőinek ellátására.

Á t h e l y e z é s

Oroszky Györgyné könyvtárost a helyettesítési csoportból a IX. ker. főkönyvtárba.

T ö r z s g á r d a t a g o k

Köszöntjük azon törzsgárdatagjainkat, akik 1991-ben töltik be az 55, 30, 25, 20, 15, 10 éves szolgálatukat a könyvtárban.

55 éves törzsgárdatag S z a l a i T i b o r /költész/

30 éves törzsgárdatagok: D o r o z s m a i B é l á n é /III. ker. főkönyvtár/, D r é g e l y I s t v á n n é /VIII. ker. főkönyvtár/, F e t t A n d r á s n é /Olvasószolgálati főosztály/, G u l y á s n é P ó k a M á r i a /XIX. ker. főkönyvtár/, P i n t é r F e r e n c n é /Zenei gyűjtemény/, S z a b ó J ó z s e f n é /Szerzeményezési és feldolgozó osztály/, D r. S z a b ó S á n d o r n é /Számviteli osztály/, S z a l a i R i c h á r d n é /II. ker. főkönyvtár/, S z é k e l y E r v i n n é /XIX. ker. főkönyvtár/, V i t é z M i k l ó s n é /XI. ker. főkönyvtár/.

25 éves törzsgárdatagok: J o s z t E l e m é r n é /XII. ker. főkönyvtár/, K e l e c s é n y i I s t v á n n é /X. ker. főkönyvtár/, K u t a s E n d r é n é /Főigazgatói titkárság/, S á n d o r O t t ó n é /Olvasószolgálati főosztály/.

20 éves törzsgárdatag 8 fő, 15 éves törzsgárdatag 19 fő, 10 éves törzsgárdatag 27 fő.

Felhívom kedves kollégáim figyelmét, hogy a velencei nyaralóba jelentkezéseket még módunkban áll elfogadni!

A FSZEK Szakszervezeti Bizottsága javaslata alapján, melyet a bizalmi testületi ülés megszavazott, 5000 Ft nyári üdülési segélyben részesülnek azok a tagjaink, akik 2 kiskorú gyermeket egyedül nevelnek, ill. azok a nagycsaládosok, ahol a kiskorú gyer-

Pályázatot hirdetünk a Zenei Gyűjtemény vezetői állására, /cím: Bp., V., Fehérhajú u. 5./.

A Zenei Gyűjtemény a központi könyvtár osztályaként működik.

A pályázóknak könyvtár szakon felsőfokú végzettséggel és legalább 5 éves szakmai gyakorlattal kell rendelkezniük. Előnyben részesül, akinek zenei előképzettsége is van. Az osztályvezetői megbízás három évre szól, amely többször megismételhető.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- részletes szakmai önéletrajzot
- publikációs jegyzéket
- vezetői munkára vonatkozó elképzeléseket
- szakképzettséget, nyelvtudást tanúsító oklevél másolatát.

Bérezés megegyezés szerint.

A pályázat benyújtásának határideje: a közzétételtől számított 14 nap.

Az álláshely 1991. szeptember 1-től foglалható el.

A pályázatot a könyvtár személyzeti vezetőjéhez kell benyújtani /1088 Bp., Szabó Ervin tér 1./.

Budapest, 1991. máj. 13.

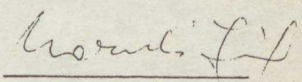
Kiss Jenő
főigazgató

Szakszervezeti hírek

KKDSZ

A FSZEK Szakszervezeti Bizottsága javaslata alapján, a bizalmi testületi ülés, 1991. március 20-án megszavazta a temetési segély 1200 Ft-ról 2000 Ft-ra történő emelését. Minden szakszervezeti tag, aki március 20-a után kért temetési segélyt, és esetleg nem 2000 Ft-ot kapott, pótlólag megkapja a kiegészítést.

Budapest, 1991. május 14.

SZB Titkár
SZB titkár

Az 1991 május 14-i SZB döntése alapján, a temetési segélyeket visszamenőleg 1991 január 1-től kiegészítik 2000 Ft-ra.

mekek száma 3, vagy ennél több és nem veszik igénybe a szakszervezetünk által szervezett üdülési lehetőségeinket.

Vass Éva
üdülési felelős